

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 8.2.2007
KOM(2006) 744 galutinis

ŽALIOJI KNYGA

dėl Vartotojų *acquis* persvarstymo

ŽALIOJI KNYGA

dėl Vartotojų *acquis* persvarstymo

TURINYS

1.	Įvadas	3
2.	Pagrindiniai faktai	3
2.1.	Persvarstymo tikslas ir statusas	3
2.2.	Persvarstymo ir kitų Bendrijos teisės aktų ryšys	5
3.	Pagrindiniai klausimai.....	6
3.1.	Rinkos raida	6
3.2.	Taisyklių skirtumai	6
3.3.	Pasitikėjimo stoka	7
4.	Galimi pasirinkimai ateityje.....	7
4.1.	I variantas: vertikalusis metodas	8
4.2.	II variantas: mišrusis metodas (horizontalioji priemonė prireikus derinama su vertikaliaisiais veiksmais)	8
4.3.	III variantas: „jokių teisinių veikslių“	9
4.4.	Galima horizontaliosios priemonės taikymo sritis.....	9
4.5.	Derinimo lygis.....	10
4.6.	I priede pateikiama konsultacija.....	11

I PRIEDAS: KONSULTACIJŲ KLAUSIMAI

II PRIEDAS: PERSVARSTOMOS VARTOTOJŲ DIREKTYVOS

1. ĮVADAS

Šia Žaliaja knyga Europos Komisija kviečia visus suinteresuotuosius asmenis išsakyti savo nuomonę apie įvardintas Vartotojų *acquis* persvarstymo problemas. Nuomonę galima pareikšti atsakymus siunčiant iki 15/05/2007 šiuo adresu (ant voko pažymėti: „*Response to the Green Paper on the Review of Consumer Acquis*“): ...

Commission européenne
Direction générale de la santé et de la protection des consommateurs
rue de la Loi, 200
1049 Bruxelles
Belgique

Arba e. paštu: SANCO-B2@ec.europa.eu

Jei respondantai aiškiai nenurodys, kad tam prieštarauja, atsiliepimai ir pastabos bus paskelbti Europos Komisijos Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinio direktorato tinklavietėje. Komisija išnagrinės atsiųstas nuomones ir paskelbs jų santrauką pirmojoje 2007 m. pusėje. Remdamasi konsultacijos rezultatais Komisija spęs, ar būtina imtis naujo teisės akto priėmimo iniciatyvos. Bus atliekami visų teisės aktų pasiūlymų poveikio vertinimai.

2. PAGRINDINIAI FAKTAI

2.1. Persvarstymo tikslas ir statusas

2004 m. Komisija, siekdama geresnio reglamentavimo tikslų supaprastinant ir užbaigiant galiojančią reglamentavimo sistemą, pradėjo Vartotojų *acquis* persvarstymą¹. Persvarstymas pateiktas 2004 m. Komunikate „Europos sutarčių teisė ir *acquis* peržiūra: tolesni veiksmai“².

Persvarstyme aptariamos aštuonios direktyvos, kuriomis ginamos vartotojų teisės³. Svarbiausias persvarstymo tikslas – sukurti realią vartotojų vidaus rinką, kurioje būtų siekiama nustatyti tinkamą pusiausvyrą tarp aukšto vartotojų apsaugos lygio ir įmonių konkurencingumo, tuo pačiu užtikrinant griežtą subsidarumo principo laikymąsi. Idealiausiu atveju, pasibaigus persvarstymui, ES vartotojams būtų galima teigti: „Nėra jokio skirtumo kurioje ES valstybėje jūs esate arba perkate: jūsų pagrindinės teisės yra vienodos“. Tai atitinka požiūrį, kurio Komisija laikėsi komunikate „Piliečių darbotvarkė. Siekiant rezultatų Europai“⁴. Kitaip tariant, vartotojų pasitikėjimas vidaus rinką turi būti skatinamas užtikrinant aukštą apsaugos

---

¹ COM(2004) 651 galutinis, OL C 14, 2005 1 20, p.6.

² COM(2004) 651 galutinis, OL C 14, 2005 1 20, p.6.

³ Išvardytos II priede. Svarbu atkreipti dėmesį, kad paprastai terminas „Vartotojų *acquis*“ nereiškia visų ES vartotojų apsaugos teisės aktų. Pavyzdžiui, neseniai priimta Nesąžiningos komercinės praktikos direktyva nepriklauso Vartotojų *acquis*. Be to, dauguma nuostatų, kuriomis siekiama apsaugoti vartotojus, nustatomos konkrečių sektorių ES teisės aktuose, pavyzdžiui, elektroninės komercijos, finansinių paslaugų srityse.

⁴ COM (2006) 211 galutinis.

lygi visoje ES. Iškilus problemoms vartotojai turėtų turėti galimybę pasikliauti lygiavertėmis teisėmis ir imtis lygiaverčių teisės gynimo priemonių.

Mes taip pat privalome užtikrinti, kad įmonės, visų pirma MVĮ, galėtų vykdyti savo veiklą labiau nuspėjamomis reglamentavimo sąlygomis ir vadovaudamasi paprastesnėmis ES taisyklėmis, kad būtų sumažintos tvarkos laikymosi sąnaudos ir apskritai, kad jos galėtų laisviau prekiauti visoje ES, nesvarbu, kur jos būtų įsisteigusios.

Vartotojų *acquis* persvarstymas gali suteikti unikalią progą modernizuoti galiojančias vartotojų direktyvas, siekiant supaprastinti ir tobulinti profesionalų ir vartotojų reglamentavimo aplinką, o prireikus pagerinti arba praplėsti vartotojams siūlomą apsaugą. Tai visiškai atitinka vidaus rinkos modernizavimą. Šiuo tikslu direktyvos svarstomos kartu ir atskirai, siekiant nustatyti joms visoms bendras reglamentavimo spragas ir trūkumus bei atskiroms direktyvoms būdingas problemas. Kaip numatyta Pirmojoje metinėje pažangos ataskaitoje⁵, šia Žaliaja knyga baigiamas tiriamasis persvarstymo etapas, apibendrinami pradiniai Komisijos rezultatai ir kviečiama išreikšti nuomonę dėl vartotojų *acquis* persvarstymo galimybių. Komisijos išvados padarytos remiantis šia veikla:

- Atlikta lyginamoji analizė, kaip nagrinėjamos direktyvos taikomos valstybėse narėse, įskaitant teismų ir administracinę praktiką⁶.
- 2005 m. gruodžio mėn. Komisija įsteigė nuolatinę darbo grupę, sudarytą iš valstybių narių ekspertų. 2006 m. buvo surengti trys konkrečių direktyvų persvarstymui skirti susitikimai.
- Per pirmąjį 2006 m. pusmetį buvo surengti keli praktiniai suinteresuotųjų asmenų seminarai, organizuoti dirbant su Bendra sutarčių teisės pagrindų sistema⁷. Šiuose praktiniuose seminaruose pagrindinis dėmesys buvo skiriamas sutarčių teisės klausimams, tiesiogiai susijusiems su Vartotojų *acquis* persvarstymu⁸.
- Atlikti tyrimai apie vartotojų ir įmonių požiūrį į galiojančius vartotojų apsaugos teisės aktus ir jų poveikį tarptautinei prekybai⁹.

Be to, Komisija įvertino, kaip valstybės narės įvairias persvarstomas direktyvas perkėlė į savo nacionalinę teisę. Buvo paskelbtos Prekių kainų žymėjimo¹⁰ ir

---

⁵ Komisijos Pirmoji metinė Europos sutarčių teisės ir *acquis* persvarstymo pažangos ataskaita, COM (2005) 456 galutinis.

⁶ Palyginamąją EB vartotojų teisės analizę galima rasti šioje tinklavietėje: http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/acquis/index_en.htm.

⁷ Žr. Komisijos komunikatą „Europos sutarčių teisė ir *acquis* peržiūra: tolesni veiksmai“, COM (2004) 651 galutinis, ir Komisijos Pirmąją metinę Europos sutarčių teisės ir *acquis* persvarstymo pažangos ataskaitą, COM (2005) 456 galutinis.

⁸ Nagrinėtos temos: vartojimo prekių pardavimas (įskaitant tiesioginę gamintojo atsakomybę), nesąžiningos sutarčių sąlygos, išsipareigojimai dėl informacijos suteikimo vartotojų sutartyse prieš pasirašant sutartį, vartotojo teisės atsisakyti sutarties ir vartotojo teisės dėl patirtų nuostolių atlyginimo. Žr. Antrąją metinę Bendros pagrindų sistemos pažangos ataskaitą, kuri 2007 m. bus skelbiama Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinio direktorato tinklavietėje.

⁹ Eurobarometro apklausa apie vartotojų apsaugą vidaus rinkoje, atlikta 2006 m. vasario ir kovo mėn., paskelbta 2006 m. rugsėjo mėn. (http://ec.europa.eu/consumers/topics/eurobarometer_09-2006_en.pdf)

Nuotolinės prekybos¹¹ direktyvų įgyvendinimo ataskaitos; netrukus bus paskelbtos Prekių pardavimo ir susijusių garantijų direktyvos (Vartojimo prekių pardavimo direktyva) ir Draudimų ginant vartotojų interesus direktyvos įgyvendinimo ataskaitos.

Be atlikto darbo bus konsultuojamasi su suinteresuotosiomis šalimis dėl konkrečių problemų, kurias Komisija nustatė persvarstydama Kelionių paketą ir Išnešiojamosios prekybos direktyvas. Šie klausimai bus nagrinėjami darbo dokumentuose, kurie bus paskelbti Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinio direktorato tinklavietėje. Komisija išskyrė keletą su ilgalaikiais turizmo produktais susijusių problemų, kurias reikia skubiai spręsti. Todėl Komisija pradėjo rengti pasiūlymą dėl direktyvos dėl teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais persvarstymo pasiūlymą¹².

2.2. Persvarstymo ir kitų Bendrijos teisės aktų ryšys

Atsižvelgiant į plačią vartotojų *acquis* taikymo sritį ir į tai, kad ji iš dalies sutampa su kitomis vidaus rinkos direktyvomis, reikės įvertinti visų siūlomų su Žaliaja knyga susijusių tolesnių darbų poveikį tokioms sritims kaip, pavyzdžiui, elektroninei prekybai arba intelektinės nuosavybės teisėms. Ypač reikėtų atkreipti dėmesį, kad tolesnis darbas, susijęs su Žaliaja knyga, neprieštarautų Elektroninės prekybos direktyvos vidaus rinkos veikimo sąlygai.

Persvarstymas neturės įtakos Bendrijos teisės normų kolizijos taisyklėms. Šioje srityje Komisija pateikė du reglamentų pasiūlymus: reglamento dėl įstatymo, taikomo nesutartiniams išipareigojimams (Roma II) pasiūlymą ir reglamento dėl įstatymo, taikomo sutartiniams išipareigojimams (Roma I) pasiūlymą. Pastarajame pasiūlyme yra nuostata, kuria siūloma kolizinė norma dėl vartotojų sutarčių, kuriose remiantis tam tikromis sąlygomis taikoma tik vartotojo įprastinės gyvenamosios vietos teisė.

Atsižvelgdama į tai, kas buvo paskelbta Baltojoje knygoje dėl finansinių paslaugų politikos (2005–2010 m.), Komisija imasi įvairios iniciatyvos finansinių paslaugų sektoriuje, ypač mažmeninių finansinių paslaugų sektoriuje. Atsižvelgdama į konsultacijos rezultatus Komisija svarstys, koku mastu toliau parengti teisės aktai bus taikomi finansinėms paslaugoms. Todėl gali būti, kad visi arba dalis tolesnių teisės aktų finansiniam sektoriui turės būti netaikomi.

Šia Žaliaja knyga siekiama sužinoti visų suinteresuotųjų šalių nuomonę apie galimus Vartotojų *acquis* persvarstymo politikos variantus, taip pat keletą kitų konkrečių klausimų.

---

¹⁰ http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/price_ind/index_en.htm

¹¹ http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/dist_sell/index_en.htm

¹² Žr. Komisijos konsultacinį dokumentą dėl direktyvos dėl teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais:

http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/timeshare/consultation_paper010606_en.doc

3. PAGRINDINIAI KLAUSIMAI

3.1. Rinkos raida

Dauguma direktyvų, kurios sudaro Vartotojų *acquis*, yra norminio pobūdžio, o ne grindžiamos principais. Didžioji jų dalis nebegali visapusiškai patenkinti šiandieninių greitai besikeičiančių rinkos poreikių. Tai ypač svarbu, kai skaitmeninės technologijos ir skaitmeninės paslaugos (pvz., muzikinių įrašų parsisiuntimas internetu), dėl kurių kyla prieštaringų klausimų, susijusių su vartotojų teisėmis, palyginti su prekyba fizinėmis prekėmis, įgauna vis didesnę svarbą.

Technologijų plėtra sudaro sąlygas naujiems įmonių ir vartotojų sandoriams, kuriems netaikomi vartotojų teisės aktai. Geras šio reiškimo pavyzdys – aukcionai internete. Pavyzdžiui, Nuotolinės prekybos direktyva, parengta iki dabartinės elektroninės prekybos plėtros, valstybėms narėms leidžiama netaikyti reikalavimų aukcionams. Kaip patvirtinta vertinant nacionalinius įstatymus, valstybėms narėms skirtingai pasinaudojus šia reglamentavimo pasirinkimo teise, atsiranda skirtumų ir dėl to daugėja vartotojų skundų dėl tokių aukcionų internete¹³. Programinės įrangos ir duomenų pašalinimas iš Vartojimo prekių pardavimo direktyvos taikymo srities, gali paskatinti profesionalus mėginti išvengti atsakomybės už galimus nuostolius ir (arba) tokių produktų neatitikimą reikalavimams pasinaudojant galutinio vartotojo licencijos sutartyse (GVLS) numatytais sąlygomis, pagal kurias vartotojai negali naudotis teisės gynimo priemonėmis dėl neatitikimo reikalavimams ir reikalauti nuostolių atlyginimo¹⁴.

3.2. Taisyklių skirtumai

Galiojančios ES vartotojų apsaugos taisyklės iš esmės skiriasi dviem aspektais. Visų pirma, dabartinėmis direktyvomis valstybėms narėms leidžiama nacionalinėje teisėje priimti griežtesnes taisykles (minimalus derinimas) ir daugelis valstybių narių, siekdamos užtikrinti aukštesnį vartotojų apsaugos lygį, pasinaudojo tokia galimybe. Antra, dauguma klausimų direktyvose reglamentuojami nenuosekliai arba nėra išspręsti. Pradiniame persvarstymo etape verslui ir vartotojams atstovaujantys suinteresuotieji asmenys nurodė keletą problematiškų reglamentavimo skirtumų pavyzdžių. Jie nagrinėjami I priede. Dėl skirtumų įmonės dažniausiai patiria papildomų tvarkos laikymosi išlaidų, įskaitant susijusių teisinių konsultacijų, informacijos, rinkodaros medžiagos arba sutarčių keitimo išlaidas ir bylinėjimosi išlaidas, jei nesilaikoma nustatytos tvarkos. Tai įmonės dažnai nurodo kaip vieną iš daugelio priežasčių, kodėl verslas nevykdomas tarptautiniu mastu. Nors 19 % ES mažmenininkų¹⁵ prekiauja ir reklamuojasi bent vienoje iš kitų ES šalių, 48 % įmonių yra pasirengusios prekiauti tarptautiniu mastu. Net 55 % mažmenininkų, kurie suinteresuoti tarptautiniu pardavimu, mano, kad papildomos skirtingų nacionalinių

---

¹³ Žr. Komisijos komunikatą dėl Direktyvos 1997/7EC dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis, įgyvendinimo.

¹⁴ Daugiau informacijos apie vartotojų problemas dėl GVLS, galima rasti Vokietijos vartotojų organizacijų federacijos (vzbv) tinklavietėje adresu: http://www.vzbv.de/mediapics/anlage_pm_digitale_medien_06_2006_copy.pdf.

¹⁵ 2006 m. spalio mėn. atlikta apklausa *Flash Eurobarometer 186* dėl verslo įmonių požiūrio į tarptautinę prekybą ir vartotojų apsaugą. Visa apklausa bus paskelbta Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinio direktorato tinklavietėje.

įstatymų, reguliuojančių vartotojų sandorius, laikymosi sąnaudos yra labai svarbios arba gana svarbios. 43 % visų ES mažmenininkų mano, kad vartotojų apsaugos įstatymų derinimas turėtų teigiamą poveikį jų tarptautinei prekybai ir jų tarptautinės prekybos biudžetui.

Netgi pasitaiko atvejų, kai profesionalai atsisako parduoti kitų valstybių narių klientams: paskutinėje Eurobarometro apklausoje¹⁶ 33 % vartotojų teigė, kad verslo įmonės atsisakė parduoti arba pristatyti prekes arba paslaugas, nes vartotojas buvo kitos šalies gyventojas.

3.3. Pasitikėjimo stoka

Pagal pirmiau minėtą Eurobarometro apklausą, 26 % ES vartotojų pirkė prekes ir paslaugas iš verslų įmonių, įsteigtų kitose ES valstybėse narėse¹⁷. Nors nuotolinė prekyba didėja, internetu iš kitos šalies tiekėjo pirkė tik 6 %.¹⁸ Viena iš priežasčių yra tai, kad net 45 % vartotojų mažiau pasitiki perkant internetu iš užsienyje esančių įmonių (vienoje valstybėje narėje šis skaičius siekė 73 %). Tą toliau patvirtina faktas, kad 44 % iš visų, galėjusių naudotis internetu namuose, pirkė vietinėje elektroninės prekybos rinkoje, ir tik 12 % pirkė tarptautinėje elektroninės prekybos rinkoje. Bendrai kalbant, 56 % vartotojų manė, kad perkant prekes ir paslaugas iš kitų valstybių narių įmonių, įmonės yra mažiau linkusios laikytis vartotojų apsaugos įstatymų. 71 % buvo įsitikinę, kad perkant iš kitos valstybės narės įmonių sunkiau spręsti tokias problemas kaip skundai, grąžinimai, kainų sumažinimai, garantijos ir pan. 65 % manė, kad perkant iš kitos valstybės narės tiekėjo yra sudėtingiau grąžinti nuotolinės prekybos būdu įsigytą produktą per pasirinkimo laikotarpį.

Skirtingos taisyklės, atsiradusios dėl minimalaus derinimo, gali turėti neigiamos įtakos vidaus rinkai. Viena iš priežasčių, dėl kurių vartotojai nenoriai perka tarptautinės prekybos rinkoje yra ta, kad jie negali būti užtikrinti, jog jiems perkant kitoje šalyje galios toks pat apsaugos lygis, kaip ir jų valstybėje. Pavyzdžiui, valstybėse narėse skiriasi tarptautinės nuotolinės prekybos pasirinkimo laikotarpis, o tai kelia neaiškumų vartotojams. Tą patį galima pasakyti ir apie sutarties atsisakymo teisės ir prekės grąžinimo išlaidų klausimų sprendimo būdus.

4. GALIMI PASIRINKIMAI ATEITYJE

2005 m. pirmojoje metinėje Europos sutarčių teisės ir *acquis* persvarstymo pažangos ataskaitoje¹⁹ Komisija įvardijo dvi pagrindines vartotojų *acquis* persvarstymo strategijas: taikant *vertikalųjį metodą* galiojančios direktyvos peržiūrimos atskirai ir *labiau horizontalų metodą*, kuriuo priimama viena ar daugiau pagrindinių priemonių, skirtų reglamentuoti bendruosius *acquis* aspektus, kurie prireikus gali būti papildyti sektoriaus taisyklėmis.

---

¹⁶ Apklausa buvo atlikta 2006 m. vasario ir kovo mėn. Visa apklausa skelbiama Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinio direktorato tinklavietėje.

¹⁷ Šis skaičius rodo pirkimą tarptautiniu mastu nuo 2005 m. vasario ir kovo mėn. iki 2006 m. vasario ir kovo mėn.

¹⁸ Vartotojų, perkančių internetu iš kitų valstybių narių, skaičius yra nevienodas: nuo 1 % Graikijoje, Vengrijoje ir Slovakijoje, iki 28 % Liuksemburge, po to Danijoje – 19 %.

¹⁹ COM (2005) 456 galutinis.

Komisija, persvarstymo rezultatus formuodama į konkrečius politinius pasiūlymus, išsamiai išnagrinės tokių pasiūlymų poveikį, įskaitant ir poveikį verslui.

4.1. I variantas: vertikalusis metodas

Taikant vertikalųjį metodą, galiojančios direktyvos galėtų būti keičiamos atskirai, siekiant jas pritaikyti prie rinkos ir technologinių pokyčių. Taip būtų galima pašalinti atskiroms direktyvoms būdingus trūkumus ir spręsti konkrečias jų problemas. Galėtų būti panaikinti atskirų direktyvų skirtumai. Tačiau toks metodas užtruktų kur kas ilgiau ir juo nebūtų galima supaprastinti taip, kaip taikant horizontalųjį metodą. Atlikdama įvairias teises procedūras ES turėtų spręsti tas pačias problemas. Komisija taip pat turėtų užtikrinti, kad tas pats kiekvienos direktyvos klausimas būtų nuosekliai perkeliamas į valstybių narių nacionalinę teisę. Teisės aktų apimtis nesumažėtų, o įvairiose direktyvose toliau būtų paliekamos ir reglamentuojamos tos pačios bendros sąvokos. Tačiau taip būtų galima atsizvelgti į kiekvienos srities specifiškumą tobulinant galiojančius teisės aktus, o prireikus juos persvarstant.

4.2. II variantas: mišrusis metodas (horizontalioji priemonė prireikus derinama su vertikaliaisiais veiksmais)

Kol 2005 m. nebuvo priimta Nesąžiningos komercinės praktikos direktyva²⁰, vartotojų apsaugos teisės aktai buvo daugiausiai rengiami taikant vertikalųjį metodą, siekiant pateikti konkrečius konkrečių problemų sprendimus. Tačiau taikant tokį metodą atsirado reglamentavimo skirtumų. Kartais nėra aiškus skirtingų priemonių ryšys, nes teisinė terminologija, kaip ir susijusios nuostatos, nėra pakankamai suderintos. Pavyzdžiui, jei teisę tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais parduoda išnešiojamosios prekybos atstovas, neaišku, kurią informaciją ir sutarties atsisakymo nuostatas, nurodytas Išnešiojamosios prekybos direktyvoje ir direktyvoje dėl teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais²¹, taikyti.

Labiau integruotas „horizontalus“ metodas buvo pradėtas taikyti priėmus Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvą.

Yra keletas klausimų, kurie būdingi visoms vartotojų *acquis* dalių sudarančioms direktyvoms. Kelioms direktyvoms svarbių klausimų pavyzdžiai yra pagrindinių sąvokų kaip „vartotojas“ ir „profesionalas“ apibrėžtys, pasirinkimo laikotarpių trukmė ir atsisakymo teisės galimybės. Šie bendri klausimai galėtų būti paimti iš galiojančių direktyvų ir sistemingai reglamentuojami horizontaliojoje priemonėje. Kartu su Nesąžiningų sąlygų direktyva, atsizvelgiant į jos horizontalųjį pobūdį, jos galėtų sudaryti bendrąją priemonės dalį, nes jos būtų taikomos visoms vartotojų sutartims. Antrąją horizontaliosios priemonės dalimi būtų galima reglamentuoti pirkimo-pardavimo sutartį, kuri yra dažniausiai pasitaikanti ir daugiausiai apimanti vartotojų sutartis. Todėl Vartojimo prekių pardavimo direktyva būtų įtraukta į horizontaliąją priemonę. Tokiu metodu būtų galima supaprastinti ir racionalizuoti vartotojų *acquis* pagal geresnio reglamentavimo principus²². Naująją redakciją būtų

---

²⁰ Direktyva 2005/29/EB.

²¹ Šis atvejis nagrinėjamas ETT byloje *Travel Vac*, byla C-423/97.

²² Vartotojų *acquis* persvarstymas išdėstytas Tęstinėje supaprastinimo programoje, pridėtoje prie 2005 m. spalio 25 d. Komisijos komunikato dėl supaprastinimo. COM (2005) 535 – Įgyvendinant Bendrijos Lisabonos programą: reglamentavimo aplinkos supaprastinimo strategija.

visiškai arba iš dalies panaikintos galiojančios vartotojų direktyvos ir sumažinta *acquis* apimtis.

Prireikus, horizontaliąją priemonę turėtų papildyti tam tikras vertikaliųjų veiksmų skaičius (pvz., peržiūrėti direktyvą dėl teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais, siekiant išspręsti konkrečias jos problemas, pavyzdžiui, „teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamu daiktu“ apibrėžti), – „mišrusis metodas“.

4.3. III variantas: „jokių teisinių veiksmų“

Tiek horizontaliajam, tiek vertikaliam metodui reikalingi teisiniai veiksmai. Nesiimant jokių teisinių veiksmų dabartiniai reglamentavimo skirtumai išliktų arba padidėtų valstybėms narėms naudojantis minimalaus derinimo sąlygomis. Atskiros direktyvos toliau liktų nesuderintos.

4.4. Galima horizontaliosios priemonės taikymo sritis

Jei bus pasirinktas II-asis variantas, bus svarbu nuspręsti dėl horizontaliosios priemonės taikymo srities. Taikant mišrųjį metodą, galimas sprendimas būtų priimti daug apimančią pagrindinę priemonę, kuri būtų taikoma vidaus ir užsienio sandoriams. Viena priemonė visoms vartotojų sutartims supaprastintų vartotojų ir įmonių reglamentavimo aplinką. Tačiau ten, kur galioja konkrečios sektoriaus taisyklės (pavyzdžiui, finansinių paslaugų arba draudimo sektoriuose), jos ir toliau vyraus, jei nebus nurodyta kitaip. Šių taisyklių pavyzdžiai yra nuostatos, kuriomis reglamentuojamas atšaukimo terminas, ir vartotojų apibrėžtis finansinių paslaugų srityje²³.

Kaip alternatyvą būtų galima pradėti taikyti tik tarptautinėms sutartims skirtą horizontaliąją priemonę. Tada reikėtų apibrėžti tarptautinių sutarčių sąvoką (pvz., visos nuotolinės sutartys, sudarytos tarp vartotojo ir profesionalo iš dviejų skirtingų šalių). Tokiu atveju su užsienio profesionalais sandorius sudarantys vartotojai būtų vienodai apsaugoti visoje ES. Tokia alternatyva iš vienos pusės padidintų vartotojų pasitikėjimą tarptautine prekyba, tačiau kita vertus gali padaugėti teisinių skirtumų, priverčiančių vartotojus ir profesionalus laikytis skirtingų taisyklių rinkinių, priklausomai nuo to, ar sandoris sudarytas tarptautiniu ar vietiniu mastu. Taip pat sumažėtų horizontaliosios priemonės geresnio reglamentavimo vertė.

Kita alternatyva galėtų būti horizontalioji priemonė, taikoma tik nuotoliniam pirkimui (tarptautiniam arba vietiniam), kuri pakeistų Nuotolinės prekybos direktyvą. Taip būtų sukurtas vienodų nuotolinių sutarčių taisyklių rinkinys. Vėlgi pagrindinis trūkumas būtų tai, kad nuotoliniams ir tiesioginiams sandoriams būtų taikomos skirtingos sąlygos ir taip didėtų teisiniai skirtumai ir mažėtų geresnio reglamentavimo vertė.

---

²³ Pz., pakeistos Direktyvos 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo 35 straipsnis ir III priedas; Trečiosios ne gyvybės draudimo direktyvos 92/49/EEB 31 straipsnis.

4.5. Derinimo lygis

Nepriklausomai nuo pasirinktos *acquis* persvarstymo galimybės, reikėtų taip pat nuspręsti dėl derinimo lygio.

Dabartinės vartotojų apsaugos direktyvos, kurios šiuo metu yra persvarstomos, yra suderintos minimaliai, t. y. jose yra numatytos sąlygos, pagal kurias valstybėms narėms leidžiamas aukštesnis apsaugos lygis, nei tas, kuris numatytas direktyvose. Dauguma valstybių narių pasinaudojo šia galimybe, t. y. nustatė ilgesnį pasirinkimo laikotarpį, nei numatyta Nuotolinės prekybos ir Išnešiojamosios prekybos direktyvose bei direktyvoje dėl teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais.

Todėl vartotojai negali būti įsitikinę, kad jiems perkant užsienyje bus toks pat apsaugos lygis, prie kurio jie yra įpratę savo šalyje, o įmonės nuo prekybos savo produktais ir paslaugomis visoje ES gali atbaidyti skirtingos kiekvienoje šalyje taikomos taisyklės.

Vienas šios problemos sprendimų būdų būtų peržiūrėti vartotojų *acquis* siekiant visiško suderinamumo. Tai reikėtų, kad nė viena valstybė narė negalėtų taikyti griežtesnių taisyklių, nei tų, kurios yra nustatytos Bendrijos lygmeniu. Siekiant visiškai suderinti reiktų ne vien tik panaikinti minimalaus derinimo sąlygas; taip pat reikėtų panaikinti kai kuriose direktyvų nuostatose valstybėms narėms numatytas reglamentavimo pasirinkimo galimybes dėl konkrečių aspektų ir tai galėtų pakeisti vartotojų apsaugos lygį kai kuriose valstybėse narėse.

Pavyzdžiui, reglamentuojant pardavėjo teisinės pareigos dėl garantijos terminus Direktyvos dėl vartojimo prekių pardavimo 5 straipsnyje, valstybėms narėms suteikiama galimybė nustatyti, kad siekdamas pasinaudoti savo teise, vartotojas privalo informuoti pardavėją apie neatitikimą per dviejų mėnesių laikotarpį nuo tos dienos, kai pastebėjo neatitikimą. Valstybės narės nebeturėtų tokių pasirinkimo galimybių. Patikrinus, kaip valstybės narės perkėlė direktyvas į nacionalinę teisę, buvo patvirtinta, kad didelis valstybių narių skaičius pasinaudojo tokiomis reglamentavimo galimybėmis. Remiantis visiško derinimo metodu, reikės rinktis iš skirtingų sprendimų, pavyzdžiui, pašalinant arba apibendrinant išipareigojimą pranešti pardavėjui apie neatitikimą per nustatytą laiko tarpą.

Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad gali būti sunku pasiekti visišką visų aspektų suderinimą ir siekiant išvengti pakartotinių kliūčių vidaus rinkoje, derinimas kiekvienu konkrečiu atveju galėtų būti papildytas abipusio pripažinimo sąlyga tam tikriems aspektams, kuriems taikomi siūlomi teisės aktai, bet kurie nėra suderinti iki galo.

Todėl kitas variantas galėtų būti minimalus derinimas, taikomas kartu su abipusio pripažinimo sąlyga. Šiuo atveju valstybėms narėms būtų palikta galimybė įvesti griežtesnes vartotojų apsaugos taisykles nacionalinėje teisėje, tačiau jos negalėtų taikyti griežtesnių reikalavimų kitose valstybėse narėse įsteigtoms verslo įmonėms taip, kad būtų nepagrįstai apribojamas laisvas prekių judėjimas arba laisvė teikti paslaugas.

Galiausiai, dar vienas variantas būtų minimalus derinimas ilgainiui taikomas kartu su kilmės šalies principu. Pasirinkus tokį derinį valstybėms narėms liktų galimybė savo nacionalinėje teisėje įvesti griežtesnes vartotojų apsaugos taisykles, tačiau kitose valstybėse narėse įsisteigusios įmonės turėtų laikytis tik gimtojoje šalyje taikomų taisyklių.

Tačiau pasirinkus tokius variantus nebūtų supaprastinta ir racionalizuota reglamentavimo aplinka. Toliau išliktų reglamentavimo skirtumai, o jų neigiama įtaka vartotojų pasitikėjimui vidaus rinkoje nebūtų pašalinta. Negaliojant taisyklei, pagal kurią prekybininko teisės aktai nustatomi kaip taikytini teisės aktai, teisėjas, kurio kompetencijai priklauso nagrinėti tarptautinę bylą (t. y. paprastai paskirties šalies teisėjas), turėtų nuolat lyginti vartotojo šalies teisės aktus su kilmės šalies teisės aktais. Po to jam reiktų įvertinti, kiek paskirties šalies teisės aktai neatitinka prekybininko šalyje teikiamos apsaugos, ir jeigu tuo skirtumu nepgrįstai apribojama, nutraukti griežtesnius reikalavimus. Tokia sunki ir nepatogi tvarka nepadidintų teisinio aiškumo.

Ir šiais dviem variantais nebūtų pateiktas sprendimas, kuriuo būtų užtikrinama Sutartyje numatyta aukšto lygio vartotojų apsauga.

4.6. I priede pateikiama konsultacija

I priede pateikiamas konsultacijoms siūlomų problemų ir klausimų sąrašas. Dauguma klausimų yra susiję su kompleksinėmis arba horizontaliosiomis problemomis, kurias būtų galima išspręsti taikant mišrųjį metodą. Vertikaliajame metode, kuriame atsižvelgiama į konkrečias direktyvas, nereikalingas išplėstas problemų arba klausimų sąrašas; jie buvo aptarti įvairiose Komisijos organizuotose konsultacijose, kaip aprašyta Žaliosios knygos 2.1. punkte.

Persvarstymo metu iškilo daug kompleksinių klausimų. Šie klausimai parodo reglamentavimo trūkumus ir vartotojų apsaugos spragas, esančias *acquis*. Daugeliu atvejų, į kuriuos įvairūs vartotojus ir įmones atstovaujantys suinteresuotieji asmenys atkreipė Komisijos dėmesį, problemos kyla dėl to, kad valstybės narės taiko minimalaus derinimo sąlygas ir naudojami reglamentavimo pasirinkimo galimybės.

Tokios problemos skirstomos į dvi kategorijas: problemos, bendros visai *acquis* (pvz., „vartotojo“ apibrėžimas) arba bendros daugiau nei vienai direktyvai (pvz., teisė atsisakyti) ir problemos, būdingos pardavimo sutarčiai, kuri vartotojų sutartyse pasitaiko dažniausiai.

Kalbant apie pirmąją grupę, Komisija mano, kad nuoseklus sąvokų „vartotojas“ ir „profesionalas“ apibrėžimas yra svarbus, nes taip būtų galima tiksliau apriboti *acquis* taikymo sritį.

Dar veiksmingiau būtų priimti bendrą sąžiningumo ir sąžiningai atliekamų sutartinių sandorių principą. Įtraukus tokį principą, jis veiktų kaip apsauginis tinklas, pašalintų bet kokius būsimus reglamentavimo trūkumus ir užtikrintų, kad *acquis* ateityje neprarastų savo galios.

Keletas problemų yra susijusios su Nesąžiningų sąlygų sutartyse direktyva, kuri yra vienintelė direktyva, taikoma visoms vartotojų sutarčių rūšims, kurios taikomos

prekėms ir paslaugoms. Praktinė tokių problemų reikšmė yra akivaizdi, kadangi didelė Europos vartotojų centrams adresuotų skundų dalis yra susijusi su sutarčių sąlygomis²⁴. Tokiomis aplinkybėmis Komisija, be kitų dalykų, norėtų sužinoti, ar direktyvos suteikiama apsauga turėtų būti taikoma ir sąlygoms, dėl kurių buvo derėtasi atskirai.

Taip pat nagrinėjamos tokios problemos, kaip atsisakymo teisė, kuri yra dažniausiai taikomas vartotojo teisės gynimo būdas keliose direktyvose, ir šios galimybės sąlygos.

Bendrų sutarčių teisės gynimo būdų įvedimas, įskaitant apibendrintą teisę būti atlygintam už patirtus nuostolius yra taip pat aptariamas. Neturint bendrų teisės gynimo būdų *acquis*, atsirastų vartotojų apsaugos trūkumas, kuri esant tokioms aplinkybėms reikėtų šalinti.

Kalbant apie prekių pardavimą, kai kurie svarbūs klausimai yra susiję su taikymo srities aiškumu ir galimu praplėtimu, siekiant įtraukti nematerialiąsias prekes, pavyzdžiui, programinę įrangą ir duomenis. Kai kurie kiti klausimai skirti pagrindinėms sąvokoms, pavyzdžiui pristatymui, rizikos perėmimui ir teisės gynimo būdų hierarchijai. Galiausiai aptariamas galimas tiesioginės gamintojo atsakomybės įvedimas ir prekybinių garantijų turinys.

I priede atskirai pateikiamos šios problemos:

1	Bendras teisinis modelis
2	Horizontaliosios priemonės taikymo sritis
3	Derinimo lygis
4.1	„Vartotojų“ ir „profesionalų“ apibrėžimai
4.2	Vartotojai, veikiantys per tarpininkus
4.3	Bendros sąžiningumo ir sąžiningai atliekamų sandorių sąlygos sukūrimas
4.4.1	Nesąžiningumo patikrinimo taikymas sąlygoms, dėl kurių buvo derėtasi atskirai
4.5	Nesąžiningų sąlygų sąrašo teisinės pasekmės
4.6	Nesąžiningumo patikrinimo taikymo sritis: kaina ir sutarties dalykas
4.7	Sutarties pasekmės nesuteikus informacijos
4.8.1	Pasirinkimo laikotarpių trukmės derinimas
4.8.2	Sutarties atsisakymo teisės klausimų sprendimo būdų derinimas
4.8.3	Sutarčių atsakiusių vartotojų patiriamų išlaidų derinimas
4.9	Bendrų sutarties teisės gynimo būdų įvedimas
4.10	Teisės dėl nuostolių atlyginimo įvedimas
5.1	Kitų sutarties rūšių taikymo srities praplėtimas
5.2	Naudotos prekės, parduodamos viešuosiuose aukcionuose

²⁴ Pagal Europos vartotojų centrų duomenis, 2005 m. 10 % pateiktų skundų buvo susiję su nesąžiningomis sąlygomis.

5.3	Pristatymo apibrėžimas
5.4	Rizikos perdavimas
5.5.2	Neatitikimų ribos
5.5.3	Speciali taisyklė dėl pasikartojančių defektų
5.5.4	Speciali taisyklė dėl naudotų prekių
5.6	Įrodinėjimo pareiga
5.7	Tvarkos, pagal kurią pasitelkiami teisės gynimo būdai, keitimas
5.8	Pranešimas apie neatitikimą reikalavimams
5.9	Tiesioginė gamintojo atsakomybė dėl neatitikimo reikalavimams
5.10.1	Standartinių prekybinės garantijos turinio taisyklių įvedimas
5.10.2	Prekybinės garantijos perdavimo galimybės
5.10.3	Prekybinės garantijos specialioms dalims
6	Kiti klausimai

ANNEX I

ISSUES FOR CONSULTATION

When answering the questions below, contributors are encouraged to motivate their answers. It should be noted that all options indicated are non-exhaustive; other solutions may also be put forward.

1. General Legislative Approach

As indicated in section 4 above, there are different alternatives available to reviewing the consumer legislation.

A1 klausimas. Koks, Jūsų nuomone, yra geriausias metodas peržiūrėti vartotojams skirtus teisės aktus?

1 variantas. Vertikalusis metodas, kai direktyvos peržiūrimos atskirai.

2 variantas. Mišrusis metodas, kai priimta pagrindine priemone sprendžiamos visoms vartotojų sutartims bendros horizontaliosios problemos, o prireikus derinama su galiojančių sektoriaus direktyvų peržiūrėjimu.

3 variantas. *Status quo*: peržiūrėjimas nereikalingas.

2. Scope of a Horizontal Instrument

Section 4.4 above highlights different options as to the scope of a possible horizontal instrument. One option would be to adopt a framework instrument with broad coverage, applicable to both domestic and cross-border transactions. Alternatively, the horizontal instrument could cover cross-border contracts only. A third alternative would be to limit the scope of application of the instrument to distance contracts concluded cross-border and domestically.

A2 klausimas. Kokia turėtų būti galimos horizontaliosios priemonės taikymo sritis?

1 variantas. Turėtų būti taikoma visoms (vietinių ar tarptautinių sandorių) vartotojų sutartims.

2 variantas. Turėtų būti taikoma tik tarptautinėms sutartims.

3 variantas. Turėtų būti taikoma tik nuotolinėms sutartims, neatsižvelgiant į tai, ar jos sudaromos tarptautiniu ar vietiniu lygmeniu.

3. Degree of Harmonisation

Section 4.5 above discusses the degree of harmonisation that future consumer protection legislation should be based on. Current legislation allows Member States to adopt more stringent national rules through the use of minimum clauses. The resulting fragmentation of rules may create internal market barriers and deter consumers from shopping cross-border. Full harmonisation could represent an option

for addressing this problem. A second option would be to keep the minimum harmonisation approach. Minimum harmonisation, as indicated above, could be combined with a mutual recognition clause or with the country of origin principle. However, this option would not simplify and rationalise the regulatory environment. Regulatory fragmentation would continue to exist and its negative effects on consumers' confidence in the internal market would not be removed.

A3 klausimas. Koks turėtų būti peržiūrimų direktyvų (arba naujosios priemonės) derinimo lygis?

1 variantas. Peržiūrėti teisės aktai būtų visiškai suderinti, o ne visiškai suderinti klausimai būtų papildomi abipusio pripažinimo sąlyga.

2 variantas. Peržiūrėti teisės aktai būtų suderinti minimaliai, kartu taikant abipusio pripažinimo sąlygą arba kilmės šalies principą.

4. Horizontal Issues

4.1 Definition of "consumer" and "professional"

Currently the directives do not have coherent definitions of the concepts of “consumer” and “professional”, although these are fundamental concepts for the application of the consumer acquis. There is no serious justification in terms of the specific purposes of the relevant directives. The uncertainty this causes is aggravated by the fact that the Member States use the minimum clause to extend the vague definitions in different ways. Several stakeholders advocate strongly in favour of consistent definitions of consumer and professional to avoid confusion. In this respect it is also important to ensure coherence with definitions used in other areas of Community legislation.

For instance, the Directive on Doorstep Selling defines consumer as a natural person who is acting for purposes “which can be regarded as outside his trade or profession”. The Directive on Price Indications refers to any natural person “who buys a product for purposes that do not fall within the sphere of his commercial or professional activity” and the Unfair Contract Terms Directive refers to “purposes which are outside his trade, business or profession”.

Differences between Member States can be noted for example when it comes to individuals buying a product to be used both privately and professionally, e.g. when a doctor buys a car and occasionally uses it to visit his patients. Several Member States have granted natural persons acting for purposes which fall primarily outside their trade, business or profession the same protection as consumers. In addition some businesses, such as individual entrepreneurs or small businesses may sometimes be in a similar situation as consumers when they buy certain goods or services which raises the questions whether they should benefit to a certain extent from the same protection provided for to consumers. During the review the widening of the definitions to cover transactions for mixed purposes should be considered.

Similarly the professional is referred to variously as “trader”, “seller”, “supplier” etc, depending on the directive. The definitions vary as well: The Distance Selling Directive, for instance, defines the “supplier” as “any natural or legal person who ...

is acting in his commercial or professional capacity”, whereas the Unfair Contract Terms Directive refers to a “seller or supplier” as a natural or legal person who “is acting for purposes relating to his trade, business or profession, whether publicly or privately owned”. To overcome the current inconsistencies the notion of “professional” could replace the variety of terms in the existing Directives and apply to all persons who are not deemed to be consumers.

B1 klausimas. Kaip turėtų būti apibrėžtos vartotojo ir profesionalo sąvokos?

1 variantas. Galiojantys *acquis* apibrėžimai turėtų būti suvienodinti nekeičiant jų taikymo srities. Vartotojai būtų apibrėžiami kaip fiziniai asmenys, siekiantys tikslų, kurie nesusiję su jų prekyba, verslu ar profesija. Profesionalai būtų apibrėžiami kaip asmenys (juridiniai arba fiziniai), siekiantys tikslų, susijusių su jų prekyba, verslu arba profesija.

2 variantas. Vartotojo ir profesionalo sąvokos būtų praplėstos siekiant įtraukti fizinius asmenis, kurie siekia tikslų, *pirmiausiai* nesusijusių su jų prekyba, verslu arba profesija (vartotojas) arba *pirmiausiai* susijusių su jų prekyba, verslu ir profesija (profesionalas).

4.2 *Consumers acting through an intermediary*

A consumer is not protected by the *acquis* when his/her contractual counterpart is another private person. The same goes for the case when an individual is represented by a commercial agent, broker or any other intermediary. A practical example of this is when a car dealer sells a second-hand car on behalf of one consumer to another consumer. It has been argued that in these cases consumers need similar protection as in an ordinary business-to-consumer contract since the other party will benefit from the professional expertise of the intermediary and some Member States have chosen to extend consumer protection to these situations.

However, it may be very difficult to establish clear criteria as to when the role of the intermediary is so strong as to warrant consumer protection. There may be a risk of unforeseen and negative knock-on effects on markets on which private persons trade with private persons.

Against applying consumer protection rules to private sellers it could also be argued that a private person might not realise that contracting a professional as her or his intermediary will put her or him in a position equivalent to a professional. On the other hand, a consumer who concludes a contract with a professional acting as intermediary for a private person may be more in need of protection than his contractual counterpart.

It should be noted that the notion of intermediary would not include trading platforms for sellers and consumers, e.g. on the Internet, where the platform provider is not involved in the conclusion of the contract. The role of intermediaries in

electronic commerce, including search engines and auction platforms, is currently being examined in a different context and therefore not covered by this review²⁵.

B2 klausimas. Ar privačių asmenų tarpusavyje sudaromos sutartys turėtų būti laikomos vartotojų sutartimis, jei viena iš šalių naudojami profesionalaus tarpininko paslaugomis?

1 variantas. Status quo: Vartotojų apsauga nebūtų taikoma sutartims, sudaromoms tarp vartotojo ir vartotojo, jei viena šalis sudarydama sutartį naudojami profesionalaus tarpininko paslaugomis.

2 variantas. Vartotojų sutarčių sąvoka būtų taikoma ir tada, kai viena šalis naudojami profesionalaus tarpininko paslaugomis.

4.3 *The concepts of good faith and fair dealing in the Consumer Acquis*

The consumer acquis on contract law does not include a general duty to deal fairly or to act in good faith. A general clause referring to the concept of (un-)fairness exists in Article 5 of Directive on Unfair Commercial Practices, which concerns marketing practices, but which does not apply to contracts²⁶. Article 3 (1) of Directive 93/13/EEC on Unfair Terms in Consumer Contracts constitutes a general clause referring to “(un-) fairness” and contains a definition of that term for the purposes of the Directive.

The main advantage of an overarching general clause for consumer contracts in the horizontal instrument would be the creation of a tool which would provide guidance for the interpretation of more specific provisions and would allow the courts to fill gaps in the legislation by developing complementary rights and obligations. It could therefore provide a safety net for consumers and create certainty for producers by filling gaps in legislation. In addition, a general provision may also be a useful tool when interpreting clauses contained in offers or contracts and it may as well respond to the criticism that certain directives or provisions are not time-proof. A general provision could be built round the phrase “good faith and fair dealing”. This includes the idea that they show due regard to the interests of the other party, considering the specific situation of certain consumers.

The disadvantage of such a general clause is that it does not encompass precisely the rights and obligations imposed on each party. Its interpretation may vary from Member State to Member State.

If included, such a general principle should apply from the negotiation phase to the execution of the contract, including remedies. It would also prevent the emergence of the kind of problems encountered with the current consumer protection directives, due to legislation being overtaken by technological and market developments.

---

²⁵ Conclusions will be announced in the Second Report on the application of the Directive 2000/31, to be adopted in 2008.

²⁶ Article 5 of the Directive on Unfair Commercial Practices outlaws marketing practices which - contrary to the requirement of professional diligence – can adversely affect the economic behaviour of consumers.

C klausimas. Ar horizontaliojoje priemonėje reikėtų numatyti esminį profesionalų įsipareigojimą veikti pagal sąžiningumo ir sąžiningai atliekamų sandorių principą?

1 variantas. Horizontaliojoje priemonėje būtų reikalaujama, kad vadovaujantis ES vartotojų sutarčių teise profesionalai turėtų elgtis sąžiningai.

2 variantas. Būtų paliktas *status quo*: bendrosios sąlygos nebūtų numatyta .

3 variantas. Būtų numatyta bendroji sąlyga, kuri būtų taikoma profesionalams ir vartotojams.

4.4 The scope of application of the EU rules on unfair terms

4.4.1 Extension of the scope to individually negotiated terms

The Directive on unfair contract terms currently applies to non-negotiated terms only, i.e. contractual clauses which the consumer has had no possibility to influence during the negotiation process. In practice, the Directive is in most cases applicable to pre-formulated contract terms used in mass transactions. In reality consumers often have only a very limited possibility to influence the content of a clause even if it theoretically is open to negotiations. A number of Member States have specific rules on the (un-)fairness of individually negotiated terms.

If it is decided to include individually negotiated terms, the test of unfairness could be reformulated so that it ensures that the competent authorities will take into account the actual ability of individual consumers to influence the terms of the contract. Alternatively, this test could be restricted to the list of terms annexed to the directive.

In the absence of specific rules, the unfairness of negotiated terms would be assessed under the principle of good faith (see 4.3).

D1 klausimas. Kaip nesąžiningų sutarties sąlygų kontrolės priemonės galėtų būti taip pat taikomos sąlygoms, dėl kurių buvo derėtasi atskirai?

1 variantas. Nesąžiningų sąlygų direktyvos taikymo sritis būtų praplėsta ir taikoma sąlygoms, dėl kurių buvo derėtasi atskirai.

2 variantas. Atskirai suderėtoms sąlygoms būtų taikoma tik prie šios direktyvos pridėtas sąlygų sąrašas.

3 variantas. *Status quo*: Bendrijos taisyklės būtų toliau taikomos tik iš anksto suformuluotoms arba nesuderėtoms sąlygoms.

4.5 List of unfair terms

The rationale behind the list attached to the current Directive on unfair contract terms is to provide guidance to the Member States as to what contractual terms can be challenged under the unfairness test. As the list has a purely indicative character, it may lead to divergent application in Member States.

It should be considered whether a term included in a list of unfair terms of a horizontal instrument should be considered unfair in all circumstances (black list) or unfair unless the examination of the specific circumstances of the contract (including any individual negotiation) shows the contrary (i.e. a rebuttable presumption of unfairness – grey list). These two options could also be combined, i.e. some terms would be considered unfair in all circumstances while other terms are presumed to be unfair. That option has been considered by the CFR researchers.

A comitology mechanism could be included in the horizontal instrument in order to update the list of terms.

D2 klausimas. Koks turėtų būti į horizontaliąją priemonę įtrauktų nesąžiningų sutarties sąlygų sąrašų statusas?

1 variantas. Status quo: Palikti dabartinį orientacinį sąrašą.

2 variantas. Kai kurioms sutarties sąlygoms būtų taikoma paneigiama nesąžiningumo prielaida (pilkasis sąrašas). Tada vertinant sąžiningumą būtų derinamos nuorodos ir lankstumo principas.

3 variantas. Būtų parengiamas sąlygų, kurios visais atvejais laikomos nesąžiningomis, sąrašas (juodasis sąrašas) – tikriausiai daug trumpesnis, nei dabartinis sąrašas.

4 variantas. 2 ir 3 variantų derinys: kai kurios sąlygos būtų visiškai uždraustos, o likusioms būtų taikoma paneigiama nesąžiningumo prielaida.

4.6 Scope of the unfairness test

Under the Directive on Unfair Terms a non-negotiated contractual term is considered unfair if, contrary to the requirement of good faith, it causes a significant imbalance in the parties' rights and obligations arising under the contract, i.e. the unfairness test. According to this test, the assessment of the unfair nature of the terms relates neither to the definition of the main subject matter of the contract nor to the adequacy of the price (as far these terms are expressed in plain intelligible language).

National laws typically allow the aggrieved party to avoid the contract only where he or she has had little choice as to whether to conclude the contract and the situation has been exploited by the contractual counterpart through charging an exorbitant price. An example of this would be where a consumer whose car breaks down in the middle of a rural area at night may agree to pay a disproportionate price for the repair.

Especially if the scope of the directive were to be extended to negotiated terms, the question arises as to whether the unfairness test should be widened to assess all core terms of a contract, including the main subject matter of the contract and the adequacy of the price.

D3 klausimas. Ar turėtų būti praplėsta Nesąžiningų sąlygų direktyvos nesąžiningumo patikrinimo taikymo sritis?

1 variantas. Nesąžiningumo patikrinimas būtų pradėtas taikyti pagrindinio sutarties

dalyko apibrėžimui ir kainos adekvatumui.

2 variantas. Status quo – nesažiningumo patikrinimas liktų nepakeistas.

4.7 **Information requirements**

Several Directives impose obligations on professionals to provide consumers with information before, at or after the conclusion of the contract. Failure to comply with these obligations is however regulated in an incomplete and inconsistent way. In several cases no remedies are available when information duties are ignored by professionals. Even an extension of the cooling-off periods for failure to provide information, as it is provided for in the Distance Selling and Timeshare Directives, may not be sufficient since the consumer loses his right to withdraw from the contract within three months. Consumer organisations quote the lack of information as one of the main problems in relation to distance selling, whereas business stakeholders deplore the complexity of the current situation.

The Commission is of the opinion that although the horizontal instrument should not cover the existence and the content of the information requirements, considering the varying purposes of consumer information in the different vertical directives, it could encompass provisions on the failure to fulfil information requirements. One possibility is that the horizontal instrument would provide for an extension of the cooling-off period for failure to comply with information requirements. Another solution would be to combine such an extension of the cooling-off period with general remedies for the most serious breaches of information duties (e.g. no information on price and address of the professional).

E klausimas. Kokius sutarties padarinius reikėtų taikyti, jei buvo nesilaikyta informacijos suteikimo reikalavimų, numatytų vartotojų *acquis*?

1 variantas. Pasirinkimo laikotarpis, kaip įprastas teisės gynimo būdas dėl informacijos suteikimo reikalavimų nesilaikymo, būtų pratęsiamas, pvz., iki trijų mėnesių.

2 variantas. Įvairių informacijos suteikimo įsipareigojimų grupių nesilaikymo atvejais būtų numatyti skirtingi teisės gynimo būdai: dėl kai kurių reikalavimų pažeidimų prieš sudarant arba sutarties sudarymo metu būtų galima taikyti teisės gynimo būdus (pvz., suteikus neteisingą informaciją apie produkto kainą, vartotojas galėtų anuliuoti sutartį), o kiti informacijos suteikimo pažeidimai būtų traktuojami kitaip (pvz., pratęsiant pasirinkimo laikotarpį arba visai netaikant sutarties sankcijų).

3 variantas. Status quo: sutarties pasekmės dėl informacijos nesuteikimo toliau išliktų skirtingai reglamentuojamos skirtingose sutarčių rūšyse.

4.8 **Right of withdrawal**

4.8.1 *The cooling-off periods*

The Directives on Timeshare, Doorstep Selling and Distance Selling give consumers the right to withdraw from the contract within a certain period. There are significant

divergences in relation to the length of these periods, and as to the beginning and calculation of the periods (in calendar or working days). Such differences may be confusing for consumers and can create legal uncertainty in case of overlaps between Directives²⁷.

The horizontal instrument could provide for common rules on the time frames for all types of contracts for which a right of withdrawal exists, so as to increase legal certainty.

An alternative could be to group the directives into two categories, attaching to each of them a specific withdrawal period. The reason for this would be that different directives grant consumers a right to withdrawal for different reasons, e.g. to allow consumers to compare the price and quality of the products ordered in a door step situation with alternative offers or to allow consumers to see the product ordered at a distance.

Whichever of the two alternatives is chosen, the Commission is of the view that all periods should be uniformly counted in calendar days rather than working days to increase legal certainty. The concept of working days is differently interpreted by the Member States and varying national holidays may cause uncertainties for consumers and businesses.

F1 klausimas. Ar pasirinkimo laikotarpis turėtų būti suderintas visoje vartotojų *acquis*?

1 variantas. Būtų numatytas vienas pasirinkimo laikotarpis visiems atvejams, kai vartotojų direktyvos suteikia vartotojams teisę atsisakyti sutarties, pvz., 14 kalendorinių dienų.

2 variantas. Būtų nustatytos dvi direktyvų kategorijos ir kiekvienai jų būtų priskiriamas konkretus pasirinkimo laikotarpis (pvz., 10 kalendorinių dienų išnešiojamosios ir nuotolinės prekybos sutarčių atveju ir 14 kalendorinių dienų teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais pirkimo sutartyse).

3 variantas. Status quo: pasirinkimo laikotarpiai vartotojų *acquis* nebūtų derinami. Jie būtų reglamentuojami sektoriams skirtuose teisės aktuose.

4.8.2 *The modalities of exercising the right of withdrawal*

The modalities of exercising the right of withdrawal are currently regulated differently across the consumer *acquis*. There are also significant differences in the Member States' transposition of the directives. In some countries consumers may choose how to notify the seller (e.g. by sending an email or simply by returning the good to the seller), whereas in others the consumer is obliged to use a certain procedure such as registered mail. Clarifying the rules on how to return products could increase consumer confidence in cross-border transactions. A recent Eurobarometer survey shows that, in relation to distance selling, 65 % of consumers

---

²⁷ See e.g. the case C-423/97 *Travel Vac*, where the ECJ found that the Doorstep Selling Directive was applicable to a timeshare contract.

consider that there are more problems with returning a good during the cooling off period when it was bought cross-border.

To clarify and simplify matters, the provisions on the modalities of exercising the right of withdrawal could be harmonised in the horizontal instrument.

F2 klausimas. Kaip galėtų būti taikoma sutarties atsisakymo teisė?

1 variantas. Status quo: valstybės narės galėtų laisvai apibrėžti pranešimo apie sutarties atsisakymą formą.

2 variantas. Visoje vartotojų *acquis* būtų nustatyta vienoda pranešimo apie sutarties atsisakymą tvarka.

3 variantas. Būtų panaikinti visi oficialūs pranešimo apie sutarties atsisakymą reikalavimai. Tada vartotojas galėtų sutarties atsisakyti bet kokiomis priemonėmis (įskaitant prekių gražinimą).

4.8.3 *The contractual effects of withdrawal*

The effect on the contract when the consumer exercises his or her right of withdrawal is regulated differently for different types of contract in the *acquis*. The Doorstep Selling Directive provides only that withdrawal releases consumers from any obligations under the cancelled contract. Other legal effects are to be determined by national law. The Directive on Distance Selling provides instead that when the right of cancellation is exercised, the seller is obliged to reimburse the sums paid by the consumer free of charge as soon as possible and in any case within 30 days. The only charge that may be made to the consumer is the direct cost of returning the goods.

The horizontal instrument could harmonise the provisions on the effects of withdrawal. The rule that consumers should not bear any costs when exercising their right of cancellation could be spelled out more clearly and made general whereby the option for Member States to impose charges on consumers in the event of cancellation could be removed. In addition, the horizontal instrument could provide for a general time limit by which the professional would have to reimburse consumers who exercise their right to withdraw, as it is currently the case in respect of contracts concluded at a distance.

F3 klausimas. Kokias išlaidas turėtų patirti sutarčių atsisakę vartotojai?

1 variantas. Dabartinės reguliavimo galimybės būtų panaikintos, tada vartotojai, naudodamiesi sutarties anuliavimo teise, nepatirtų jokių išlaidų.

2 variantas. Būtų apibendrintos dabartinės galimybės: tada vartotojai, naudodamiesi atsisakymo teise, patirtų vienodas išlaidas, nepriklausomai nuo sutarties rūšies.

3 variantas. Status quo: būtų paliktos dabartinės reguliavimo **galimybės**.

4.9 *General contractual remedies*

The *acquis* does not provide for a general set of remedies available to consumers for all consumer contracts. Existing remedies are limited to particular types of contracts. The Directive on Sale of Consumer Goods for example, grants consumers some remedies, but not all of those remedies apply to all consumer contracts. The absence of general remedies at EU level creates a deficit in consumer protection.

According to a recent Eurobarometer survey, 71 % of consumers consider it harder to resolve problems such as complaints, returns, price reductions and guarantees when shopping cross-border. Common EU-wide remedies in the horizontal instrument could contribute to addressing this problem. However, this would not tackle the problems faced by consumers concerning the enforcement of rights against a person established in another country. Reduction of the price and termination of a contract could be construed as remedies of general application. Also the introduction of a general right to withhold performance in case of breach of a consumer contract could be considered. Under this option, if the consumer has not yet performed his or her obligations (typically the payment of the price) – the professional who is in breach of the contract cannot enforce his rights against the consumer until he performs correctly.

G1 klausimas. Ar horizontaliojoje priemonėje turėtų būti numatyti bendri sutarčių teisės gynimo būdai vartotojams?

1 variantas. Status quo: dabar galiojančioje teisėje numatomi teisės gynimo būdai, kurie taikomi tik tam tikroms sutarčių rūšims (t. y. pardavimui). Bendri sutarčių teisės gynimo būdai būtų reglamentuojami nacionaline teise.

2 variantas. Būtų nustatytas bendrų sutarčių teisės gynimo būdų rinkinys vartotojams, pažeidus bet kurią vartotojų sutartį. Tokie teisės gynimo būdai būtų: vartotojo teisės nutraukti sutartį, prašyti sumažinti kainą ir sustabdyti veiklą.

4.10 General right to damages

In addition to the right to withhold performance and the right to reduction of price and termination of contract, the horizontal instrument could foresee a general right to damages for breach of a consumer contract. At the moment, the issue of damages is not regulated in the Community *acquis*, the only exception being the Package Travel Directive. The relationship between domestic rules on damages and the remedies provided for by the specific directives is unclear. Different solutions are possible. The horizontal instrument could merely introduce a general right to damages for consumers or it could specify that these damages should cover only purely economic damages or both economic and moral losses as in the Package Travel Directive.

G2 klausimas. Ar pažeidus sutartį pagal horizontaliąją priemonę vartotojams turėtų būti suteikta bendra teisė dėl nuostolių atlyginimo?

1 variantas. Status quo: sutarties nuostolių klausimas turėtų būti reguliuojamas nacionaliniais įstatymais išskyrus Bendrijos *acquis* numatytus atvejus (pvz., kelionių paketus).

2 variantas. Turėtų būti įvesta bendra vartotojų teisė dėl nuostolių atlyginimo. Jie galėtų reikalauti atlyginti nuostolius už visus pažeidimus, nepriklausomai nuo

pažeidimo rūšies ir sutarties pobūdžio. Valstybėms narėms būtų paliekama spręsti, kokias nuostolių rūšis galima kompensuoti.

3 variantas. Būtų įvesta bendra vartotojų teisė dėl nuostolių atlyginimo ir būtų nustatyta, kad šie nuostoliai turėtų bent jau padengti grynai ekonominius (materialius) nuostolius, kuriuos dėl sutarties pažeidimo patyrė vartotojas. Tada valstybės narės galėtų laisvai reguliuoti neekonominius nuostolius (pvz., moralinę žalą).

4 variantas. Būtų įvesta bendra vartotojų teisė dėl nuostolių atlyginimo ir būtų nustatyta, kad šiuo atlyginimu padengiami grynai ekonominiai (materialūs) nuostoliai ir moralinė žala.

5. Specific rules applicable to Consumer Sales

5.1 *Types of contracts to be covered*

The Directive on Consumer Sales applies to sales contracts. It does not apply to any other type of contract involving the supply of goods, except for goods to be manufactured in the future. Therefore a consumer who hires a car is not protected by its provisions. Likewise, as the supply of digital content is not covered by the Directive, a consumer who downloads music from the Internet is not protected either. This is a potential consumer protection lacuna. If the horizontal instrument were to cover these types of contracts, consumers would enjoy the same protection against lack of conformity regardless of the legal nature of the contract.

The lack of coverage of contracts for the supply of software and data (so called “contracts providing digital content”) is a particularly important problem. With the increase in digital content consumption, questions of liability (e.g. when software damages hardware) and guarantee from defects will grow in importance. Several consumer complaints point, for instance, to problems with music downloaded from the internet or used in MP3 players, software and digital content to be used in mobile phones (e.g. ring tones). An extension of the coverage of consumer protection rules to such situations would allow consumers to make use of remedies for non-conformity and obtain damages. Such an extension of the scope of the Directive may, however, require specific rules since digital content is usually licensed rather than sold to the consumers.

H1 klausimas. Ar vartotojų prekių pardavimo taisyklės turėtų būti taikomos papildomoms sutarčių, pagal kurias vartotojams teikiamos prekės ar skaitmeninio turinio paslaugos, rūšims?

1 variantas. Status quo: t. y. taikymo sritis būtų ribojama ir taikoma vartotojų prekių pardavimui, darant vienintelę išimtį prekėms, kurios dar tik bus gaminamos.

2 variantas. Taikymo sritis būtų praplėsta papildomoms sutarčių, pagal kurias prekės yra teikiamos vartotojams, rūšims (pvz., automobilių nuoma).

3 variantas. Taikymo sritis būtų praplėsta papildomoms sutarčių, pagal kurias vartotojams teikiamos skaitmeninio turinio paslaugos, rūšims (pvz., muzikiniai įrašai internete).

4 variantas. 2 ir 3 variantų derinys.

5.2. *Second-hand goods sold at public auctions*

Under Article 1 (3) of the Directive, Member States may provide that the definition of consumer goods does not cover “second-hand goods sold at public auctions where the consumer has the opportunity to attend the sale in person”. This exemption is a source of uncertainty both for businesses and consumers. A horizontal instrument could define the notion of “public auctions” in order to remove this uncertainty; having said this it may be necessary to follow a specific and different approach for on-line auction.

H2 klausimas. Ar vartojimo prekių pardavimo taisyklės turėtų būti taikomos viešuosiuose aukcionuose parduodamoms naudotoms prekėms?

1 variantas. Taip.

2 variantas. Ne, joms neturėtų būti taikomos Bendrijos taisyklės.

5.3 *General obligations of a seller – delivery and conformity of goods*

According to a recent Eurobarometer survey, 66 % of consumers perceive that delivery in the context of cross-border sales may cause more problems than for domestic sales. Adding rules on delivery should increase legal certainty and thereby consumer confidence.

The Directive on Sale of Consumer Goods provides that the seller must deliver goods which are in conformity with the sales contract. However, it does not define the notion of delivery. This is unfortunate, since the moment of delivery is the starting point for time limits for the exercise of fundamental consumer rights, e.g. remedies for non-conformity. The concept of delivery is also important for the passing of the risk²⁸.

The Directive does not provide for remedies against lack of delivery, late or partial delivery. Regulating such questions in the horizontal instrument would require a definition of delivery.

The horizontal instrument could clarify whether delivery means that the consumer has materially received the goods (i.e. the consumer has acquired physical possession of the good, for example by collecting the ordered car from the dealer) or whether it is sufficient that the goods are put at the consumer’s disposal (e.g. the dealer informs the consumer that the ordered car has arrived at his garage and is ready to be picked up). The horizontal instrument could also provide that, as a default rule, delivery takes place when the consumer acquires physical possession of the good. The parties would remain free to agree otherwise.

I1 klausimas. Kaip reikėtų apibrėžti pristatymą?

²⁸ See point 5.5 in this annex.

1 variantas. Pristatymas turėtų reikšti, kad vartotojas fiziškai gauna prekes (t. y. prekės perduodamos vartotojui).

2 variantas. Pristatymas turėtų reikšti, kad prekės vartotojui perduodamos sutartyje nurodytu laiku ir vietoje.

3 variantas. Pristatymas, jei nenurodyta kitaip, reikštų, kad vartotojas fiziškai perima prekes, tačiau šalys gali susitarti kitaip.

4 variantas. Status quo: pristatymo terminas nebūtų apibrėžiamas.

5.4 *The passing of risk in consumer sales*

An issue connected to the definition of delivery is whether the horizontal instrument should regulate the passing of risk in consumer sales, i.e. the question of the point at which the professional bears the risk and the cost of any deterioration or destruction of the good and when this risk passes to the consumer, e.g. in a situation where a good is damaged or destroyed while in transit from the seller to the consumer. At the moment, the issue is regulated differently in the Member States. In some Member States the risk passes to the buyer at the time of the conclusion of the contract while in others property does not pass with the conclusion of the sales contract but with the delivery.

The passing of the risk could be linked to the moment of delivery. Depending on the definition of delivery, this could be at the time when the consumer acquires physical possession of the good or at an earlier stage.

I2 klausimas. Kaip turėtų būti reguliuojamas rizikos perdavimas parduodant vartojimo prekes?

1 variantas. Rizikos perdavimas turėtų būti reguliuojamas Bendrijos lygmeniu ir susijęs su pristatymo laiku.

2 variantas. Status quo: rizikos perdavimą reguliuotų valstybės narės ir taip atsirastų skirtingi sprendimai.

5.5 *Conformity of goods*

5.5.1 *Introduction*

The duty of the seller to deliver goods in conformity with the contract is the cornerstone of the Directive on Consumer Sales. The Directive establishes a presumption that goods are in conformity with the contract if they fulfil a series of conditions which are considered to be implied by the contract (e.g. that the goods are fit for the purposes for which goods of the same type are normally used).

5.5.2 *Extension of time limits*

Under the directive, the seller is liable for any lack of conformity which existed at the time of delivery and becomes apparent within two years from that moment (legal guarantee). The Directive does not regulate the suspension or interruption of the two-

year period in the event of repair, replacement or negotiations between seller and consumer. Some Member States have introduced specific rules on the extension of the period during which the seller is liable while the seller is trying to cure the defect, whereas others have not introduced such rules. This has led to significant divergences among national laws impeding cross border trade. A horizontal instrument could provide that the duration of the legal guarantee is extended for a period corresponding to the time during which the consumer was not able to use the goods because some remedy was being performed.

J1 klausimas. Ar horizontaliojoje priemonėje turėtų būti pratęstas su reikalavimų neatitikimu susijęs terminas laikotarpiui, kurio metu buvo įgyvendinami teisės gynimo būdai?

1 variantas. Status quo: nereikėtų nieko keisti.

2 variantas. Taip. Horizontaliojoje priemonėje teisinės garantijos trukmė būtų pratęsiama iki laikotarpio, per kurį vartotojas negalėjo vartoti prekių dėl to, kad buvo vykdomi teisės gynimo būdai.

5.5.3 *Recurring defects*

It may happen that defects which became apparent within two years from delivery re-appear after the expiry of the legal guarantee, even though they have been repaired. In these cases, consumers are left with goods which were already defective at the moment of delivery, but for which any further repair is at the expense of the consumers. Some Member States have introduced specific rules to deal with recurring defects.

A horizontal instrument could provide that when the seller repairs the goods during the period of the legal guarantee, the guarantee is automatically extended to cover any future re-emergence of the same defect for a period to be specified since repair. The issue of recurring defects could also be relevant in the context of remedies, possibly justifying a consumer's claim for replacement instead of another repair.

J2 klausimas. Ar garantija turėtų būti savaimė pratęsiama, jeigu prekės taisomos siekiant pašalinti pasikartojančius defektus?

1 variantas. Status quo: garantija nebūtų pratęsiama.

2 variantas. Teisinės garantijos trukmė būtų pratęsiama po taisymo nustatomam laikotarpiui, siekiant išvengti to paties defekto pasikartojimų.

5.5.4 *Second-hand goods*

Member States may currently provide that, in case of second-hand goods, the seller and the consumer may agree on a shorter time period for the liability of the seller, provided this period is not less than one year. Varying conditions in different Member States cause legal uncertainty.

This could be corrected by eliminating the possibility for the seller and the consumer to agree on a shorter time period of liability. This should not create any

disproportionate burden on professionals since they would only remain responsible for those defects which already existed at the moment of delivery²⁹.

Another option could be to allow professionals and consumers throughout Europe to agree on a shorter period for the seller's liability for lack of conformity.

J3 klausimas. Ar naudotoms prekėms turėtų būti nustatytos atskiros taisyklės?

1 variantas. Horizontalioje priemonėje naudotoms prekėms nebūtų jokios leidžiančios nukrypti nuostatos: pardavėjas ir vartotojas negalėtų susitarti dėl trumpesnio atsakomybės už naudotų prekių defektus laikotarpio.

2 variantas. Horizontaliojoje priemonėje būtų nustatytos konkrečios naudotų prekių taisyklės: pardavėjas ir vartotojas gali susitarti dėl trumpesnio atsakomybės už naudotų prekių defektus laikotarpio (bet ne mažiau kaip vieneriems metams).

5.6 *Burden of proof*

The Directive establishes a rebuttable presumption that any lack of conformity which becomes apparent within six months from delivery shall be presumed to have existed at the time of delivery. However, such presumption does not apply when it is incompatible with the nature of the goods or the nature of the lack of conformity.

The Commission has been informed that it is difficult to apply a system with a rebuttable presumption that can only be used when it is compatible with the nature of the goods and the defects. Once the six-month period has passed, consumers have to prove a fact (the existence of the defect at the time of delivery) which is extremely difficult to establish without access to relevant technical data and/or specialised assistance. Even during the first six months it is in each case necessary to examine whether the consumer can actually invoke the presumption and obtain the reversal of the burden of proof. This way the reversal of the burden of proof serves de facto as a limitation of the legal guarantee³⁰.

The Commission wonders if the present regime should not be changed. A horizontal instrument could provide that the professional would have to prove that the defects did not exist at the time of delivery since the seller is better placed than the consumer to access relevant data (e.g. by contacting the producer) and provided that the consumer acts in good faith. In any case the reversal of the burden of proof applies only if compatible with the nature of the goods and of the defects. The seller would, therefore, still be able to escape this reversal of the burden of proof in case of normal wear and tear.

J4 klausimas. Kam priklausytų įrodymo, kad defektai jau buvo pristatymo metu, pareiga?

²⁹ In addition, as it is mentioned below, the presumption that the defects which become apparent within six months from delivery were already existent at that moment only applies if it is not incompatible with the nature of the goods and the nature of the defects. These rules ensure an adequately differentiated treatment of second hand goods vis-à-vis new products.

³⁰ For instance in some Member States, after the six months period, consumers are forced by the sellers to prove the existence of the defect at the moment of delivery by producing expensive technical reports.

1 variantas. Status quo: per pirmuosius šešis mėnesius profesionalas privalėtų įrodyti, kad pristatymo metu defekto nebuvo.

2 variantas. Įrodymo, kad pristatymo metu defekto nebuvo, pareiga visą teisinės garantijos laikotarpį priklausytų profesionalui, jei tai atitiktų prekių pobūdį ir defektus.

5.7 Remedies

5.7.1 Introduction

In the context of consumer sales, remedies should lead to the fulfilment of consumers' reasonable expectations in relation to the contract. However, the Directive provides for remedies only in the case of non-conformity and not other kinds of breaches of contract, e.g. when the goods are not delivered at all. Consumers perceive the existing rules as unsatisfactory. Approximately 70 % of consumers state that when buying goods cross-border it is harder to resolve problems such as returns or price reduction in comparison with the domestic situations.

As mentioned in point 4.9 in this annex, the horizontal instrument might provide for some general remedies, which would apply to any breaches of consumer contracts. The remaining, sale-specific remedies (repair and replacement) could continue to be available only in case of non-conformity of the goods.

5.7.2 The order in which remedies may be invoked

Currently the Directive provides for a particular order in which remedies may be invoked. Reduction of price or termination of contract can only be invoked if repair and replacement are impossible or disproportionate. The Commission has been informed that it is difficult for consumers to assess whether a professional's claim that a particular remedy would be disproportionate is right or not.

A horizontal instrument could allow consumers to choose freely amongst the available remedies in case of wrong performance. However, to limit the economic burden on the professional, termination of contract would remain available only in case of non-performance and breaches that are so serious as to give consumers reasonable grounds to refuse correct performance.

Alternatively, the horizontal instrument could maintain the current sequence of remedies, with some amendments. For instance, it could provide that the reduction of the price is available immediately as an alternative to repair and replacement, while at the same time altering the conditions under which the consumer can "move" from these first-line remedies to the termination of contract (e.g. in the case of recurring defects).

K1 klausimas. Ar vartotojas turėtų nevaržomai rinktis bet kurią galimą teisės gynimo būdą?

1 variantas. Status quo: pirmiausiai vartotojai turėtų reikalauti pataisyti ir (arba) pakeisti prekę, o prašyti sumažinti kainą arba nutraukti sutartį tik tada, jei negalima pasinaudoti kitais teisės gynimo būdais.

2 variantas. Vartotojai nuo pat pradžių turėtų turėti galimybę rinktis bet kurią teisės gynimo būdą. Tačiau sutartį nutraukti būtų galima tik tam tikromis sąlygomis.

3 variantas. Pirmiausiai vartotojai turėtų prašyti pataisyti, pakeisti prekę arba sumažinti jos kainą ir jei negalima pasinaudoti šiais teisės gynimo būdais, tik tada turėtų galimybę paprašyti nutraukti sutartį.

5.8 Notification of the lack of conformity

The Directive allows Member States to provide that the consumer must inform the seller of the lack of conformity within a period of no less than two months from the moment of discovery in order to benefit from his rights. Most Member States have made use of this option, some of them waiving this obligation only in certain circumstances. The horizontal instrument should eliminate the existing divergences, which cause confusion for consumers and businesses.

K2 klausimas. Ar vartotojai turėtų pranešti pardavėjui apie neatitikimus?

1 variantas. Būtų numatyta pareiga pranešti pardavėjui apie bet kokius defektus.

2 variantas. Būtų numatyta pareiga pranešti tam tikromis aplinkybėmis (pvz., kai pardavėjas elgėsi nesąžiningai arba buvo pernelyg aplaidus).

3 variantas. Pareiga pranešti per tam tikrą laikotarpį būtų panaikinta.

5.9 Direct producers' liability for non-conformity

A number of Member States have introduced various forms of direct liability of producers. These differ considerably as to the conditions and modalities. The horizontal instrument may address these divergences by introducing rules on the direct liability of producers (e.g. the introduction of an EU wide producer's liability) so that consumers would be able to request certain remedies directly from the manufacturer (and possibly from the importer) throughout the EU. This would eliminate possible internal market barriers and would favour especially consumers buying cross-border. A more detailed analysis can be found in the Report on the implementation of the Consumer Sales Directive.

The issue of producers' liability in the context of the review of the *acquis* is limited to situations where a good is not in conformity with the consumer contract, e.g. the product does not have the quality or characteristics that the consumer is entitled to expect. Liability for damage caused by the defectiveness of a product, i.e. death, personal injuries or destruction of any item of property other than the defective product itself, is regulated by the Product Liability Directive and falls outside the scope of the review³¹.

L klausimas. Ar horizontaliojoje priemonėje turėtų būti numatyta tiesioginė

³¹ Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products.

gamintojų atsakomybė už neatitikimus?

1 variantas. Status quo: ES lygmeniu nebūtų nustatyta jokių tiesioginės atsakomybės taisyklių.

2 variantas. Tiesioginė gamintojų atsakomybė būtų nustatyta pagal pirmiau aprašytas sąlygas.

5.10 Consumer Goods Guarantees (Commercial guarantees)

On top of the rights conferred upon consumers by legislation, sellers or producers may offer consumers additional rights on a voluntary basis (a so-called commercial guarantee). They can, for example, grant consumers certain rights in case the goods do not meet the specifications set out in the guarantee statement and in associated advertising.

5.10.1 Content of the commercial guarantee

The directive does not address the question of what happens if the guarantee statement omits to inform the consumer on the content of the guarantee. It has been stated that the current situation may mislead consumers who rely on such vague statements without checking whether they are actually granted any additional rights.

A horizontal instrument could remedy this situation by providing a default content of a guarantee setting out basic rights which the guarantee holder should have if these are not spelled out in the guarantee document. These may include a right to replacement or repair if goods are not in conformity with the contract. If the duration of the commercial guarantee is not indicated it could apply to the estimated life-span of the goods. It would have to be EU-wide. Finally, the costs of invoking and performing the guarantee would be borne by the guarantor.

M1 klausimas. Ar horizontaliojoje priemonėje turėtų būti numatyta prekybos garantijos turinys?

1 variantas. Status quo: horizontaliojoje priemonėje nebūtų numatyta taisyklių.

2 variantas. Būtų taikomos numatytos prekybos garantijų taisyklės.

5.10.2 The transferability of the commercial guarantee

The directive does not regulate the issue of the transferability of the commercial guarantee to subsequent buyers. This is important for consumers who intend to resell a product as well as for subsequent buyers who would like the products still to be covered by the commercial guarantee especially in the context of a cross-border transaction.

The horizontal instrument may address this problem by providing that a guarantee would benefit also subsequent buyers of a product. Such a rule could have a mandatory or default character (i.e. the seller would be able to limit the transferability of the guarantee in certain circumstances).

M2 klausimas. Ar horizontaliaja priemone turėtų būti reguliuojamas

prekybos garantijos perdavimas?

1 variantas. Status quo: prekybos garantijos perdavimo galimybė nebūtų reguliuojama Bendrijos taisyklėmis.

2 variantas. Būtų įvesta privaloma taisyklė, kad garantija iš karto perduodama paskesniems pirkėjams.

3 variantas. Horizontaliojoje priemonėje perdavimo galimybė būtų numatyta pagal numatytą taisyklę, t. y. garantuojantis asmuo galėtų atmesti arba apriboti prekybos garantijos perdavimo galimybę.

5.10.3 Commercial guarantees for specific parts

In the case of complex goods (e.g. cars) producers offer commercial guarantees limited to specific parts. The horizontal instrument could make sure that consumers are clearly informed on which parts are covered by a particular guarantee. If such information is not provided the limitation would be without any effect.

M3 klausimas. Ar horizontaliaja priemone turėtų būti reguliuojamos prekybos garantijos, skirtos tik konkrečioms dalims?

1 variantas. Status quo: galimybė teikti prekybos garantiją, skirtą tik konkrečioms dalims, nebūtų reguliuojama horizontaliaja priemone.

2 variantas. Horizontaliojoje priemonėje būtų numatytas tik išsipareigojimas dėl informacijos.

3 variantas. Horizontaliojoje priemonėje būtų numatytas išsipareigojimas dėl informacijos ir, jei nenurodyta kitaip, būtų numatoma, kad garantuojama už visą sutartyje nurodytą prekę.

6. Other issues

In this document stakeholders are consulted on a number of issues that have been identified as important in the context of the review of the consumer acquis. The Commission welcomes information and suggestions on any other matter deemed to be pertinent and relevant to overall objectives of the review.

N klausimas. Ar yra daugiau su vartotojų apklausa susijusių klausimų arba sričių, kurias reikėtų toliau nagrinėti arba spręsti ES lygmeniu?

ANNEX II

CONSUMER DIRECTIVES UNDER REVIEW

Council Directive 85/577/EEC of 20 December 1985 to protect the consumer in respect of contracts negotiated away from business premises, OJ L 372, 31.12.1985, p. 31.

Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tours, OJ L 158, 23.6.1990, p. 59.

Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts, OJ L 95, 21.4.1993, p. 29.

Directive 94/47/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 1994 on the protection of purchasers in respect of certain aspects of contracts relating to the purchase of a right to use immovable properties on a timeshare basis, OJ L 280, 29.10.1994, p. 83.

Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council of 20 May 1997 on the protection of consumers in respect of distance contracts, OJ L 144, 4.6.1997, p. 19.

Directive 98/6/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 on consumer protection in the indication of the prices of products offered to consumers, OJ L 80, 18.3.1998, p. 27.

Directive 98/27/EC of the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on injunctions for the protection of consumers' interests, OJ L 166, 11.6.1998, p. 51.

Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees, OJ L 171, 7.7.1999, p. 12.